

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОНЦЕРТНО-ВИКОНАВСЬКУ ПРАКТИКУ

(проект)

I. Мета і завдання навчальної дисципліни

Концертно-виконавська практика в музичному училищі – одна зі складових процесу оптимізації спеціальної професійної освіти. Вона є невід’ємною частиною професійної підготовки молодшого спеціаліста спеціальності 5.02020401 «Музичне мистецтво». Концертно-виконавська практика сприяє всебічному музично-виконавському розвитку студента, готує музикантів, які готові проводити просвітницьку діяльність, пропагувати кращі зразки класичної та сучасної музики, розвивати естетичні й художні смаки у суспільстві. Концертно-виконавська діяльність тісно пов’язана з питаннями формування світогляду, становлення ідейних, творчих та моральних особистісних якостей музиканта. Навички концертного виступу та усвідомлення особливостей його організації необхідні студенту в його майбутній самостійній діяльності як у ролі педагога, так і в якості оркестрового, хорового чи ансамблевого виконавця.

Концертно-виконавська практика передбачає тісний взаємозв’язок із дисциплінами фахової підготовки: спеціальний клас, камерний ансамбль, клас ансамблю, концертмейстерський клас, оркестровий або хоровий клас, педагогічна практика, курс імпровізації, цикл музично-теоретичних дисципліни тощо. Знання, уміння та навички, накопичені під час навчальної роботи у спеціальному класі, отримують своє реальне втілення й коригуються у ході виступів студентів на різноманітних концертних майданчиках.

Концертно-виконавська практика також покликана до популяризації серед широкого загалу досягнень мистецької діяльності свого навчального закладу, професії музиканта, музики як виду духовного життя суспільства.

Основні цілі концертно-виконавської практики:

- творча самореалізація молодого музиканта, розвиток його творчої активності;
- формування естрадної витримки, артистизму, набуття студентами навичок виступу в концерті перед аудиторією різного рівня підготовки;
- формування й закріплення виконавських навичок, створення виразної музичної інтерпретації концертного репертуару;
- нагромадження теоретичних і практичних знань та навичок;
- удосконалення якостей самооцінки виконання, виховання потреби у подальшій наполегливій роботі над підвищенням виконавської майстерності;
- розвиток навичок ансамблевої гри, вміння працювати в колективі;
- сприяння розширенню репертуару, шліфування уміння узгоджувати час підготовки виступу з термінами концертного виступу;

- формування сталої спрямованості на участь у концертно-просвітницькій діяльності в майбутньому;
- формування організаційних умінь та навичок у здійсненні концертно-просвітницької роботи;
- формування розуміння ролі музичного мистецтва в житті сучасного суспільства.

II. Форми занять

- Підготовка концертного репертуару (музичних творів у сольному, ансамблевому чи колективному виконанні) у самостійній роботі, яка доповнюється консультаціями викладача зі спеціального класу щодо виконавської інтерпретації та загальної психологічної підготовки до естрадного виступу.
- Участь у попередніх конкурсних прослуховуваннях, репетиціях, організаційній підготовці концерту.
- Концертний виступ.
- Аналіз концертного виступу.

III. Обов'язки учасників концертно-виконавської практики

1. Студент, який опановує навички концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності:

- усвідомлює необхідність своєї активної участі в концертно-виконавській діяльності училища як один із важливих шляхів особистісного творчого зростання;
- активно відвідує концертні заходи, які проводяться в училищі та за його стінами;
- відповідально відноситься до репетицій та свого концертного виступу;
- бере участь як у концертних заходах у стінах училища, так і у мистецьких акціях, що проводяться на концертних майданчиках поза межами свого навчального закладу;
- виявляє ініціативу у виборі концертного репертуару;
- може реалізувати себе у різних сферах концертно-виконавської діяльності;
- зобов'язаний мати концертний одяг, бути на концерті у відповідному сценічному зовнішньому вигляді.

2. Викладач зі спеціального класу (керівник колективу) є провідним наставником у здобутті студентом навичок концертної діяльності. Він:

- визначає участь студента у тому чи іншому концерті;
- надає рекомендації щодо репертуару;
- контролює процес опанування студентом концертним репертуаром;

- слідкує за включенням студента до підготовчого концертно-репетиційного процесу;
- присутній на генеральній репетиції та концертних заходах вагомого значення;
- здійснює аналіз концертного виступу студента;
- слідкує за своєчасним оформленням звіту про концертну діяльність студента;

У процесі виховання виконавської майстерності та формуванні творчої особистості музиканта викладачеві необхідно враховувати такі фактори підготовки студентів до виконання художніх творів на сцені:

- виховання самостійності у підборі репертуару та вивченні концертного матеріалу як фактора, що стимулює ініціативу й активність студента;
- стимулювання розвитку музичного мислення студента в процесі аналізу твору та самоаналізу свого виступу на сцені;
- використання методів розвитку художньо-образної уяви в активному пошуку та відборі творчих варіантів для втілення музичних образів твору;
- виховання соціально цінних особистісних рис: почуття відповідальності, цілеспрямованість, наполегливість, волюві якості;
- виховання самодисципліни;
- врахування необхідності психологічної підготовки до виступу на сцені – формування концертної витримки та сценічної культури.

Після концерту викладачу зі спеціального класу необхідно здійснити аналіз виступів студента, насамперед відзначаючи позитивні сторони виконання. Викладач узагальнює результати проведеної роботи, відмічає найбільш ефективні методи у підготовці до концертного виступу. Доцільно неухильно враховувати думки студентів з приводу проведеної підготовчої роботи та рівня концертного виконання творів, а також теми, програми, форми організації концерту. Підсумок повинен створити підмур'я для подальших занять на більш якісному, професійному та організаційному рівні.

3. Голова циклової комісії виконавського спрямування

- на початку навчального року, спираючись на пропозиції підлеглих йому викладачів, укладає узагальнений перелік творів для концертних виступів, які входять до річної індивідуальної програми кожного студента;
- намічає проекти концертних заходів циклової комісії, де ці твори можуть бути виконані;
- подає інформацію про концертний репертуар студентів та намічені концертні заходи організатору концертної діяльності;

- у спірних ситуаціях надає рекомендації організатору концертної діяльності щодо виставлення студентам підсумкових оцінок з концертно-виконавської практики.

4.Організатор концертної діяльності:

- на основі пропозицій циклових комісій та запланованих суспільно-мистецьких подій складає річний план концертної діяльності училища;
- реалізує затверджений план проведення концертів, формує їх програми на основі пропозицій циклових комісій та викладачів зі спеціального, ансамблевого, оркестрового і хорових класів;
- при потребі за зверненням надає методичну допомогу в проведенні позапланових концертних заходів, ініційованих цикловими комісіями чи окремими викладачами;
- визначає терміни проведення концертних заходів, їх тематику, здійснює відбір концертних номерів;
- проводить підготовчу концертно-організаційну роботу;
- забезпечує розробку концертних сценаріїв та готує інформацію щодо проведених концертних заходів на веб-сайт училища;
- забезпечує організоване проведення прослуховувань і репетицій, створює під час репетицій атмосферу концертного виступу;
- забезпечує підготовку та проведення позапланових концертів на замовлення громадських організацій, навчальних закладів, бібліотек, ПСМНЗ та інших мистецьких і просвітницьких установ м. Черкаси;
- разом із головами циклових комісій виконавського спрямування бере участь у виставленні семестрових оцінок;
- збирає інформацію про концертні виступи студентів;
- веде загальний облік концертної діяльності училища.

IV. Порядок організації концертно-виконавської практики

- 1.**Виконавська практика проводиться у відповідності до Статуту та робочих навчальних планів училища.
- 2.**Базами виконавської практики служать органна та оркестрова зали училища; різні концертні майданчики міста та області, ПСМНЗ, ЗОШ, бібліотек, музеїв; студії звукозапису, TV- та радіостудії тощо.
- 3.**Заняття з концертно-виконавської практики проводяться протягом усього періоду навчання.
- 4.**Концертно-виконавська практика реалізується у пасивній (для студентів молодших курсів) та активній формі (для студентів старших курсів).
- 5.**Різновиди концертних заходів:
 - ✓ загальноучилищні збірні та тематичні концерти,
 - ✓ відкриті академконцерти та відкриті екзамени виконавського спрямування, участь у відкритих заходах школи-студії педпрактики;

- ✓ майстер-класи,
- ✓ мистецькі заходи Студентської філармонії училища,
- ✓ участь у позаучилищних концертних акціях,
- ✓ участь у конкурсах виконавської майстерності,
- ✓ робота в студіях звукозапису, телевізійних студіях при підготовці відео – та аудіо-матеріалів.

6. Концертно-виконавська практика – природна складова концертно-просвітницької діяльності училища, здійснюється на плановій основі – як на рівні циклових комісій виконавських спеціалізацій, так і на основі загально училищного плану роботи. Загальноучилищний план концертно-просвітницької діяльності враховує пропозиції циклових комісій, ювілейні мистецькі дати, державні свята, замовлення громадських організацій тощо. Річний перспективний план концертно-просвітницької діяльності училища на початку навчального року узгоджується та затверджується на спільному засіданні методичної ради та колективу організаторів практики. До затвердженого плану можуть вноситися корективи протягом року.

7. Невід’ємною складовою концертно-виконавської практики є організація не передбачених планом концертів, які підготовляються та проводяться за клопотаннями різних міських організацій і установ. Адміністрація училища укладає угоди з цими організаціями та установами, забезпечує виїзні виступи студентів училища, їх участь у фестивалях, конкурсах та інших творчих проектах.

8. Особливості виконавської практики можуть варіюватися в залежності від профілю спеціалізації та рівня підготовки студента-виконавця:

- для студентів спеціалізації «Фортепіано» виконавська практика може проходити як у вигляді сольного виступу, так і в класах фортепіанного й камерного ансамблю та концертмейстерського класу;
- для студентів спеціалізації «Оркестрові струнні інструменти» виконавська практика може реалізовуватись у сольних виступах та у складі оркестру, в камерному ансамблі та квартетному виконавстві;
- для студентів спеціалізації «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти», «Музичне мистецтво естради» виконавська практика може проходити як у сольних виступах, так і в ансамблях та в оркестрових виступах;
- для студентів спеціалізації «Хорове диригування», «Спів» виконавська практика може проходити як у сольних виступах, так і у виступах хору та у вокальному ансамблі;
- для студентів спеціалізації «Теорія музики» концертна практика здійснюється через організацію та ведення концертів, а також шляхом концертних виконавських виступів;
- студенти усіх спеціалізацій можуть реалізувати себе у концертній діяльності в ролі сценаристів, ведучих, помічників організатора чи режисера тощо.

- 9.** Ансамблева концертна практика (камерний ансамбль, концертмейстерський клас, квартетний клас) може здійснюватися за участю викладача-концертмейстера, а також студента-аккомпаніатора. Концертмейстери та ілюстратори, які задіяні у концертних виступах студентів, повинні брати участь у генеральній репетиції та несуть адміністративну відповідальність за їх виступ.

V. Облік успішності та оцінювання

- 1.** Концертно-виконавська практика для студентів I –II курсів здійснюється у пасивній формі: через відвідування концертів та залучення їх як помічників до організації та проведення усіх концертних і культурно-просвітницьких заходів, що проводяться в училищі. Активна концертно-виконавська практика для студентів II курсу реалізується шляхом їх виступів у якості ансамблевих або оркестрових виконавців. Кращі студенти II курсу (за бажанням) можуть виступати як сольні виконавці. Для студентів III – IV курсів обов'язкова активна концертно-виконавська практика.
- 2.** Диференційовані заліки з концертно-виконавської практики проводяться у 6-му та 8-му навчальних семестрах.
- 3.** Облік виконавської практики здійснюється у різний спосіб:
 - на основі публічних виступів студентів у відкритих концертах училища;
 - на основі документів, що підтверджують участь студентів у мистецьких заходах міського, обласного та республіканського рівнів: дипломи, грамоти, подяки, рекламна продукція (афіші, програми). Оригінали (копії) цих документів, а також рецензії та офіційні відгуки про виступи студентів училища зберігаються у керівників практики.
- 4.** Для студентів, які не мали змоги реалізувати себе у концертно-виконавській практиці на мінімальному заліковому рівні, в кінці атестацій організовуються відкриті академічні концерти (органна чи оркестрова зали), у яких вони можуть взяти участь.
- 5.** Оцінювання з предмету «Концертно-виконавська практика» здійснюється на підставі кількості виступів, їх особливостей та якості виступу.
Недиференційований залік:
 - у 1–3-му семестрах – на основі звітів про відвідані концерти;
 - у 4-му семестрі – 1 виступ у складі малого ансамблю або 2 виступи у складі оркестру чи хору;
 - у 5-му семестрі – 1 сольний виступ; 1 виступ у складі малого ансамблю або 2 виступи у складі оркестру чи хору;
 - у 7-му семестрі – 2 сольних виступи або 4 ансамблевих виступи (2 з них – у складі малого ансамблю, 2 – у складі оркестру чи хору);

Диференційований залік:

- у 6-му семестрі – 1 сольний виступ та 2 виступи у складі ансамблю (1 – у складі малого ансамблю, 1 – у складі оркестру чи хору);
- у 8-му семестрі – 2 сольних та 4 ансамблевих виступи (1 – у малому ансамблі, 3 – у складі оркестру чи хору).

При виставленні диференційованого заліку необхідно брати до уваги концертні виступи за весь навчальний рік.

- 6.** У процесі оцінювання враховується якість виконання, сценічна поведінка студента та відповідальність, виявлена у підготовці та під час концерту, складність концертного номера, наявність концертного одягу.
- 7.** Оцінка "відмінно" виставляється лише за наявності сольних виступів.
- 8.** Організаційні вимоги до заліку з концертно-виконавської практики:
Студент-практикант представляє «Звіт про результати практики» в якому зазначає дату, назву заходу, програму виступу, завірену підписом відповідальної за проведення концерту особи; документи, що підтверджують участь студента у концертних заходах за межами училища, які проводились лише за згодою училищної адміністрації.
- 9.** Оцінка з предмету "концертно-виконавська практика" виставляється в кінці семестру організатором концертно-виконавської практики після узгодження її з головою циклової комісії відповідної виконавської спеціалізації.

Розглянуто на засіданні методичної ради

2013 року